

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

25 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska (przewodniczący)

SSN Dariusz Pawłyszcz

SSN Mariusz Załucki (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 25 czerwca 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów
Państwowych Nadleśnictwa K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 20 maja 2021 r., I AGa 363/20,

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego
Lasów Państwowych Nadleśnictwa K.

przeciwko T. spółce akcyjnej w K.

o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 2. a) w zakresie
oddalającym powództwo, w punkcie 2. b), w punkcie 2. c),
w punkcie 3. w zakresie oddalającym apelację strony powodowej
oraz w punkcie 4. i sprawę przekazuje w tym zakresie Sądowi
Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania oraz
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Dariusz Pawłyszcz

Agnieszka Góra-Błaszczkowska

Mariusz Załucki

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym przed Sąd Okręgowy w Krakowie strona powodowa oznaczona jako Skarb Państwa - Nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe - Nadleśnictwo K. wniosła o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od strony pozwanej T. S.A. w K. kwoty 289.518,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 31 maja 2018 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 13 października 2020 r. Sąd Okręgowy w Legnicy zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej 314.609,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot i dat wskazanych w wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy ustalił, że strona pozwana jest właścicielem urządzeń elektroenergetycznych posadowionych na ww. nieruchomościach, a służących do dostarczania prądu elektrycznego, które wchodzi w skład jej przedsiębiorstwa. 9 maja 2011 r. zawarto umowę dzierżawy gruntu na czas określony, która obowiązywała w okresie od 1 stycznia 2010 roku do dnia ustanowienia służebności przesyłu. Nadleśnictwo K. jako wydzierżawiający, oddało do korzystania poprzednikowi prawnemu pozwanego wyszczególnione grunty w celu utrzymania i eksploatacji urządzeń zainstalowanych na tych gruntach, tj. słupów wysokiego i średniego napięcia i napowietrznych linii energetycznych służących do przesyłu energii elektrycznej. 11 maja 2011 r. zawarto umowę dzierżawy gruntu na czas określony, która obowiązywała w okresie od 1 stycznia 2010 roku do dnia ustanowienia służebności przesyłu.

14 grudnia 2011 r. pomiędzy Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w W., działającą w imieniu i na rzecz m.in. Nadleśnictwa w K., a stroną pozwaną zostało zawarte porozumienie w sprawie obciążenia służebnością nieruchomości Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Lasów Państwowych i zajętych pod urządzenia elektroenergetyczne należące do pozwanej, oraz rozliczenia wynagrodzenia za dotychczasowe korzystanie z nieruchomości Skarbu Państwa. Na podstawie tego

porozumienia Nadleśniczy mógł za zgodą dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych obciążyć, za wynagrodzeniem, nieruchomości pozostające w zarządzie Lasów Państwowych służebnością drogową lub służebnością przesyłu, z uwzględnieniem zasad gospodarki leśnej (pkt 1 porozumienia). Wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej ustalało się w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat ponoszonych przez Lasy Państwowe od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem tą służebnością (pkt 2 Porozumienia). Niezależnie od tego wynagrodzenia, strona pozwana miała zapłacić Nadleśnictwom wynagrodzenie w wysokości określonej zgodnie z art. 39a ust. 2 ustawy o lasach, to jest w wysokości równej kwotom zapłaconych przez Nadleśnictwa podatków leśnych, rolnych lub od nieruchomości oraz innych opłat od części nieruchomości, z których korzystanie jest ograniczone w związku z posadowieniem na nich lub nad nimi urządzeń elektromagnetycznych, za cały okres korzystania przez stronę pozwaną lub jej poprzedników prawnych do dnia ustanowienia służebności przesyłu na tych nieruchomościach. Ostatnio wskazane wynagrodzenie miało stanowić równowartość kwot zapłaconych przez właściwe Nadleśnictwa podatków w okresie od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia ustanowienia ww. służebności przesyłu (§ 2 ust. 1 porozumienia).

27 sierpnia 2013 r. została zawarta w formie aktu notarialnego pomiędzy stroną powodową, a stroną pozwaną umowa ustanowienia służebności przesyłu, w której uzgodniono, że w zakresie ustalenia wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu stosuje się art. 39a ust. 2 ustawy o lasach, z zastrzeżeniem § 6 ust. 2 umowy. Wynagrodzenie miało odpowiadać wysokości podatków i opłat ponoszonych przez Lasy Państwowe od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem tą służebnością. Wynagrodzenie miało być płatne kwartalnie z dołu, począwszy od 2014 roku, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania od Nadleśnictwa faktury VAT określającej wysokość wynagrodzenia (§ 6 ust. 1 umowy). W przypadku, gdyby właściwy organ podatkowy dokonał zmiany wysokości podatków gruntowych, wynagrodzenie, o którym mowa

w ustępach poprzedzających miało ulec zmianie zgodnie z dokonaną przez organ podatkowy korektą podatku (zobowiązania podatkowego) (§ 6 ust. 4 umowy).

Decyzjami w sprawie określenia wysokości zobowiązania w podatku od nieruchomości z 20 marca 2018 roku Wójt Gminy K. określił nowe, wyższe od wynikających z deklaracji powoda, wysokości zobowiązań podatku od nieruchomości za lata 2013-2018 za nieujawnione dane gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, co wynika z umowy ustanowienia bezterminowej umowy przesyłu na rzecz pozwanej:

- za rok 2013 w kwocie 17 093,00 zł;
- za rok 2014 w kwocie 32 819 zł;
- za rok 2015 w kwocie 61 834 zł;
- za rok 2016 w kwocie 64 547 zł;
- za rok 2017 w kwocie 64 578 zł;
- za rok 2018 w kwocie 64 734 zł;

Pismem z 27 kwietnia 2018 r. Nadleśnictwo K. poinformowało Spółkę – T. S.A. w K. o zaistniałej sytuacji oraz wskazało, że różnica wynagrodzenia z tytułu niedopłaty podatku dla T. S.A. Oddział w W., rozliczanego kwartalnie, wynosi łącznie 122 291,62 zł zaś dla T. S.A. Oddział w J. różnica wynosi łącznie 113 111,96 za lata 2013-2017 oraz za I kwartał 2018 r. W uzasadnieniu wskazało, iż Nadleśnictwo K. nie wniosło odwołania od wydanych w tej sprawie decyzji Wójta Gminy K. uznając brak podstaw faktycznych i prawnych do ich zaskarżenia, mając na uwadze ugruntowane orzecznictwo sądów administracyjnych. Zostały wystawione faktury na poszczególne kwoty.

W odpowiedzi pozwana podniosła, że wszystkie zobowiązania za lata 2013-2017 zostały przez nią zapłacone zgodnie z zasadami obowiązującymi w tamtym czasie i nie powinny podlegać przeliczeniu, zaś za I kwartał 2018 r. dokonała płatności wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w wysokości kwot niespornych (czyli według wcześniejszej kwalifikacji podatkowej).

Wobec nieopłacenia faktur, powód kierował do pozwanej wezwania do zapłaty, które nie przyniosły oczekiwanego przezeń skutku.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie prawie w całości. Wskazał, że strony nie kwestionowały, że stosownie do treści § 6 ust. 4 umowy, w przypadku, gdy właściwy organ podatkowy dokona zmiany wysokości podatków gruntowych, wynagrodzenie, o którym mowa w ustępach poprzedzających miało ulec zmianie zgodnie z dokonaną przez organ podatkowy korektą podatku (zobowiązania podatkowego). Sąd wskazał, że art. 6 § 4 umowy ustanowienia służebności przesyłu należy rozumieć w ten sposób, że odnosi się on do jakichkolwiek zmian stawek podatkowych. Ponadto z art. 39a ustawy o lasach wynika, że uwzględnia on możliwości zmiany obciążeń podatkowych ponoszonych przez Lasy Państwowe w wyniku zmian podatkowych. W tej sytuacji za bezzasadne uznał twierdzenie strony pozwanej, że roszczenie strony powodowej w zakresie wynagrodzenia zostało już zaspokojone na podstawie oświadczenia Nadleśniczego, a więc wygasło i nie powstało między stronami nowe wymagalne zobowiązanie za ten okres.

Sąd nie uznał także podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia za uzasadniony. Wskazał, iż skoro strony sporu ustaliły, że wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności może ulec zmianie zgodnie z dokonaną przez organ podatkowy korektą podatku, to z chwilą wydania takiej decyzji (art. 21 § 1 pkt 2 ordynacji podatkowej) lub też innego zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania (art. 21 § 1 pkt 1 ordynacji podatkowej) np. złożenie korekty podatkowej na skutek wezwania organu podatkowego, zaistniały podstawy do wystawienia faktury VAT z tego tytułu, co rodziło konieczność jej pokrycia przez pozwaną w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania dokumentu od powodowego nadleśnictwa, co miało dopiero kreować powstanie roszczenia po stronie powodowej i jego wymagalność, a zatem nie mogło powodować jego przedawnienia.

Sąd nie uznał również zarzutu pozwanej, aby na podstawie art. 357¹ k.c. (*rebus sic stantibus*), z uwagi na rażący wzrost wynagrodzenia na skutek zaniechania strony powodowej w zaskarżeniu decyzji podatkowych oraz niespodziewanego

powstania linii orzecniczej Naczelnego Sądu Administracyjnego kwalifikującej grunty pod liniami elektroenergetycznymi jako związane z działalnością gospodarczą, okoliczności te miały jakiegokolwiek znaczenie dla wysokości zobowiązania. Podobnie, Sąd nie uznał podniesionego przez pozwaną zarzutu zasiedzenia służebności, m.in. dlatego iż wcześniejsze umowy dzierżawy, czyli oddanie gruntu w posiadanie zależne, nie były kwestionowane.

Wyrokiem z 20 maja 2021 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu sprostował zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w taki sposób, że wpisał prawidłowe określenie strony powodowej jako Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe - Nadleśnictwo K. Ponadto zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej 191.102,98 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot wskazanych szczegółowo w wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie, jednocześnie oddając apelację powoda w całości i apelację pozwanej w pozostałym zakresie.

Sąd odwoławczy wskazał, że uzasadniona była jedynie korekta podatku dokonana na mocy porozumienia z 14 grudnia 2011 r. Sąd podkreślił, że literalne brzmienie zawartych umów wskazuje jednoznacznie, że wysokość wynagrodzenia miała odpowiadać kwotom zapłaconych przez powoda podatków, a nie równać się kwocie podatku leśnego, na co wskazywała pozwana. Dodał, że kwestia czy powód prawidłowo zadeklarował przeznaczenie nieruchomości objętych umowami o ustanowieniu służebności, jest nieistotna z punktu widzenia postępowania w sprawie, ponieważ sąd powszechny jest związany prawomocnymi decyzjami administracyjnymi, które dotychczas w żaden sposób nie zostały podważone.

Badając zarzut przedawnienia roszczeń wynikających z korekty zobowiązania podatkowego powoda, Sąd wskazał, że sytuacja związana ze zmianą opodatkowania zajęcia gruntów leśnych pod urządzenia przesyłowe była powszechnie znana już w 2016 roku. Powód obowiązany był zatem złożyć już w terminie wynikającym z prawa podatkowego pierwotne deklaracje podatkowe, opodatkowując się właściwą stawką podatku, czego nie uczynił. Dopiero przeprowadzenie postępowania kontrolnego spowodowało korektę tych zobowiązań i wydanie odpowiednich decyzji. Zatem wynagrodzenie w żądanej przez powoda

wysokości było wymagalne już w terminach wynikających z postanowień umownych, czyli płatne nie później niż do 31 marca każdego roku. Nie ulega wątpliwości, że tego rodzaju świadczenia podlegają reżimowi cywilnoprawnemu, gdyż podstawą jest umowa o ustanowieniu służebności (przesyłowej), a to oznacza zastosowanie 3-letniego przedawnienia liczonego od wskazanej daty wymagalności. Zarzut przedawnienia okazał się zatem zasadny co do roszczeń obejmujących okres lat 2015 r. i 2014 r. i skutkował zmianą zaskarżonego wyroku w tym zakresie. Jednocześnie Sąd odwoławczy podkreślił, iż w sprawie nie znajdują zastosowania przepisy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych gdyż nie stosuje się ich do roszczeń wynikających z umów cywilnoprawnych, dla których właściwe są wyłącznie przepisy Kodeksu cywilnego.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w części uwzględniającej apelację strony pozwanej oraz oddalającą powództwo wywiodła strona powodowa, formułując zmultiplikowane zarzuty naruszenia następujących przepisów prawa materialnego, w tym:

- 1) art. 65 § 1 i 2 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające dokonaniu błędnej wykładni umowy z 27 sierpnia 2013 r. i umowy z 17 grudnia 2014;
- 2) art. 117 § 1 i 2 zd. 1 w zw. z art. 118 w zw. z art. 120 § 1 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie co do ustalenia początku biegu i charakteru przedawnienia;
- 3) art. 39a ust. 2 ustawy z 28 września 1991 r. o lasach poprzez zasądzenie wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu w wysokości nieodpowiadającej wartości podatków i opłat poniesionych przez Lasy Państwowe;
- 4) art. 4 pkt 1, art. 7 ust. 1 i art. 10 ust 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych w zw. z art. 20 ust. 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych przez uznanie, że przepisów tych nie stosuje się w sprawie.

Strona powodowa wskazała również na naruszenie następujących przepisów postępowania, które jej zdaniem miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 321 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 387 § 2¹ k.p.c. oraz art. 32 ust. 1 i 3 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

W konsekwencji strona powodowa wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła m.in. o jej oddalenie i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się zasadna i skutkowałą uchyleniem orzeczenia w zaskarżonej części. O takim stanowisku Sądu Najwyższego przesądziły przede wszystkim następujące argumenty.

Ocena Sądu odwoławczego, iż stosunek prawny istniejący między stronami nie miał charakteru transakcji handlowej, nie jest właściwa.

W tej mierze zauważyć należy, iż przepisy ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych stosuje się także do podmiotów, o których mowa w art. 4 pkt 2 tej ustawy, a zatem także do jednostek sektora finansów publicznych, do których zaliczyć należy również Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Według zaś art. 4 pkt 1 tej ustawy, transakcją handlową jest umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usług, jeżeli strony zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. Według zaś art. 2 pkt 1 dyrektywy UE 2011/7 będącej źródłem implementacji tego rozwiązania do prawa polskiego, "transakcje handlowe" oznaczają transakcje między przedsiębiorstwami lub między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, które prowadzą do dostawy towarów lub świadczenia usług za wynagrodzeniem.

W wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., C-199/19, Trybunał Sprawiedliwości UE wyjaśnił, że art. 2 pkt 1 dyrektywy 2011/7 nie zawiera definicji pojęć "dostawy towarów" i "świadczenia usług", nie odsyła on również do prawa państw członkowskich w tym zakresie. W takiej sytuacji przywołanym pojęciom należy nadać w całej Unii Europejskiej autonomiczną i jednolitą wykładnię, dokonując jej z uwzględnieniem wymogów jednolitego stosowania prawa Unii w związku z zasadą równości. Owe pojęcia stanowią zatem autonomiczne pojęcia prawa Unii, których zakresu nie można ustalić poprzez odniesienie do pojęć znanych prawu państw członkowskich lub do klasyfikacji dokonanych na szczeblu krajowym, toteż należy

tego dokonać przy uwzględnieniu zarówno brzmienia, kontekstu, jak i celów przepisu, który się nimi posługuje. Pojęcia "dostawy towarów" i "świadczenia usług", a także pojęcie "transakcji handlowych", o których mowa w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2011/7, należy rozumieć szeroko. Traktat o funkcjonowaniu UE definiuje pojęcie "usługi" w sposób pozwalający objąć nim każde świadczenie, które nie jest objęte innymi działaniami, tak aby żadna działalność gospodarcza nie pozostała poza zakresem stosowania. Dlatego umowa, w ramach której świadczenie główne polega na odpłatnym oddaniu nieruchomości do czasowego korzystania może stanowić "dostawę towarów" lub "świadczenie usług" w rozumieniu wskazanego przepisu.

W tym świetle Sąd Najwyższy uważa, iż umowy które były przedmiotem sporu przed Sądami *meriti*, w ramach których świadczenie główne polega na odpłatnym oddaniu nieruchomości do czasowego korzystania, stanowią transakcję handlową prowadzącą do świadczenia usług. Na gruncie prawa polskiego, do transakcji o których mowa w art. 4 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych należy bowiem zaliczyć również ustanowienie służebności przesyłu, które stanowi przecież sposób oddania nieruchomości do korzystania.

Skoro zaś zawarte w sprawie umowy mieszczą się w definicji legalnej transakcji handlowej, wadliwe jest stanowisko Sądu odwoławczego jakoby właściwe w tym zakresie były wyłącznie przepisy Kodeksu cywilnego. W tym zakresie skarga kasacyjna strony powodowej okazała się więc zasadna, co ma konsekwencje także co do naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 7 ust. 1 i art. 10 ust 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Powyższa kwalifikacja prawa stosunku prawnego istniejącego między stronami sporu nie pozwala również na odparcie zarzutu kasacyjnego dotyczącego niezastosowania przez Sąd odwoławczy art. 20 ust. 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych. Prawo do rekompensaty za koszty uzyskiwania należności jest prawem podmiotu określonego w obowiązujących przepisach prawa w sytuacji opóźnienia świadczeń wynikających z transakcji handlowych. Brak oceny dochodzonych roszczeń przez pryzmat przesłanek nabycia przez wierzyciela uprawnienia do domagania się rekompensaty za koszty

odzyskiwania należności przez Sąd odwoławczy okazał się nieprawidłowy. Dlatego także i ten zarzut strony powodowej okazał się zasadny.

W zakresie naruszenia art. 65 § 1 i 2, 117 § 1 i 2 zd. 1 w zw. z art. 118 w zw. z art. 120 § 1 k.c., w zw. z art. 39a ust. 2 ustawy z 28 września 1991 r. o lasach Sąd Najwyższy wskazuje, iż punktem wyjścia dla prawidłowego określenia wymagalności roszczenia w kontekście jego ewentualnego przedawnienia winno stać się spostrzeżenie, iż nie można dochodzić przed sądem spełnienia świadczenia, którego dłużnik jeszcze się nie opóźnia. Skoro tak, to przyjęcie że wymagalność świadczenia z uwagi na możliwość korekty wysokości zobowiązania podatkowego (jak w realiach sprawy) w podanym wyżej rozumieniu uruchamiałyby bieg terminu przedawnienia nie dałoby się pogodzić z najbardziej elementarnymi zasadami rozwiązań ustawowych w zakresie przedawnienia.

Przenosząc to na realia sprawy, trzeba przecież zauważyć, iż w niniejszej sprawie doszło do sytuacji, w której została wystawiona faktura korygująca, która wprowadziła pewne zmiany w fakturze pierwotnej, z uwagi na zmianę wysokości podatku. Zmianie uległa tylko kwota, ale nie termin wymagalności roszczenia co do dodatkowej kwoty. Według art. 120 § 1 zd. 2 k.c., jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W stanie faktycznym sprawy, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), nie jest możliwe, aby bieg przedawnienia miał zacząć się od terminu wyrażonego w fakturze pierwotnej, gdyż faktura korygująca, pomimo że jest ściśle związana z poprzednią fakturą, to niewątpliwie obrazuje powstanie dodatkowego roszczenia, wynikającego ze stosunku zobowiązaniowego łączącego strony, mającego oparcie w treści umowy łączącej strony (w związku z decyzją organu). Z nadejściem terminu wymagalności wierzyciel uzyskuje prawną możliwość żądania od dłużnika spełnienia świadczenia zgodnie z treścią łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, a dłużnik jest obowiązany temu żądaniu zadośćuczynić. Roszczenie może stać się wymagalne w dniu oznaczonym przez ustawę lub czynność prawną albo w dniu wynikającym z właściwości zobowiązania, w tym również niezwłocznie po jego powstaniu. W ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie było to możliwe dopiero

z dniem ustalenia nowej wysokości podatku. Przesądzać to musi o zasadności zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej. Bieg przedawnienia rozpoczął się dopiero z dniem ustalenia nowej wysokości podatku.

Ponadto, mając na uwadze zarzut skarżącego dotyczący naruszenia art. 387 § 2¹ k.p.c., Sąd Najwyższy zauważa, iż uzasadnienia orzeczeń sądu drugiej instancji nie muszą, a zwykle wręcz nie powinny zawierać wszystkich elementów typowych dla uzasadnienia judykatu pierwszoinstancyjnego, lecz jedynie te z elementów, które ze względu na treść apelacji i zakres rozpoznania sprawy są niezbędne do przedstawienia motywów wydanego przez ten sąd rozstrzygnięcia. W badaniu, czy uzasadnienie orzeczenia sądu drugiej instancji spełnia powyższe oczekiwania trzeba mieć również na uwadze, że wymagania stawiane takiemu uzasadnieniu są modyfikowane przez art. 378 § 1 k.p.c., który określa granice apelacji, w tym związanie sądu odwoławczego zarzutami apelacji oraz wynikającym z tego związania obowiązkiem zbadania zgłoszonych zarzutów. Obowiązek ten nie oznacza jednak, że na sądzie drugiej instancji ciąży powinność oddzielnego wypowiedzenia się o każdym z argumentów zawartych w apelacji. Przeciwnie, dopuszczalne jest zbiorcze wyrażenie oceny zgłoszonych zarzutów, tyle że przedstawienie wyników dokonanej przez sąd oceny podstaw i wniosków środka zaskarżenia powinno wskazywać na to, że zostały one przez ten sąd w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (postanowienie SN z 23 maja 2024, I CNP 26/23).

Na takim tle, w realiach sprawy, Sąd Najwyższy uważa, że uzasadnienie orzeczenia Sądu odwoławczego tak w zakresie interpretacji przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, samodzielnie oraz w zakresie konsekwencji wynikających z przepisów ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych nie spełnia w/w standardów, tak zresztą jak i w zakresie lakonicznego odniesienia się co do podstawy faktycznej i prawnej dodatkowego wynagrodzenia za korzystanie ze służebności w zakresie dochodzonym pozwem. Niepełne i nieprecyzyjne ustalenia faktyczne mogły mieć znaczenie dla wadliwej interpretacji przez Sąd odwoławczy przepisów prawa materialnego, ponieważ o prawidłowym zastosowaniu prawa materialnego można mówić dopiero wówczas, gdy ustalenia stanowiące

podstawę wydania zaskarżonego wyroku pozwalają na ocenę tego zastosowania. Z tego powodu także i pozostałe zarzuty procesowe skarżącego, w świetle uzasadnienia orzeczenia Sądu odwoławczego, trudno odeprzeć.

Dlatego, mając na uwadze powyższe, stosownie do zasady wynikającej z art. 398¹⁵ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku, rozstrzygając też o kosztach postępowania kasacyjnego według zasady wynikającej z art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[ms]

Dariusz Pawłyszcz

Agnieszka Góra-Błaszczkowska

Mariusz Załucki